

Giovanni Scaramella

Tré nòm per n'òm

farsa

atto unico

tempi nostri

riproduzione vietata

A töcc j-imbrujù

Personaggi:

Gér, Gnènt, Comestó	Geremia, cameriere	20 anni
Marièta	Marietta, cameriera licenziata	18 anni
Stantia	Teodora, padrona	50 anni
Tina	Tina, serva	30 anni
Rampì	Gualtiero, padrone	60 anni

1a Scena: Una strada.

2a Scena: Una sala con a sinistra due porte, una d'entrata e una che va allo studio. In fondo due porte con una piantana attaccapanni in mezzo. La porta di sinistra va alla camera dei signori, quella di destra va alla cameretta del cameriere e corridoio coi servizi igienici. A destra due porte; la prima della cucina e la seconda va alla camera della serva. In mezzo tavolo e sedie.

(Secondo me la scena della strada dovrebbe avere poco fondale di modo che sollevata quella, subito pronta è l'altra a fondale pieno, preparata in precedenza).

Preàmbol

Sa pöl schersà fin sòta la quarésma,
 a carneàl, o al dé del pès de bril,
 a zòbia gràsa, o de metà quarésma...
 pò 'l schèrs el pöl nà bé, se l'è sitil

per töt el rèst de l'àn. Però, vardì;
 chèl che ve cöntaróm l'è vignit fò
 da 'na combinasiù, che no so dì,
 tra zènt che sgòba, ma vöi dì la sò;

e chèi che 'nvéce i pipa, chè ghé piàs
 a lga töt bèl pronto söi sò dicc
 entàt che i fa 'l mestér del michelàs

e pò tratà la zènt da 'nsiminicc...
 Béh! Che 'n póch tèmp, daróm dimostrasiù
 come 'nsegnà ai padrù...l'educasiù.

Farsa
Atto Unico

Preàmbol - 1a Scena

Geremia e Marièta

- Geremia - (entrando incontra Marietta piangente) Cìào Marièta!
Marièta - (entrando dal lato opposto con una valigetta o fagotto in mano mentre col fazzoletto si asciuga gli occhi. Con singhiozzo) Cìào Ge...Geremia!
Geremia - Che ghét che ta mà pàret tóta pianzoléta...ghét pelàt le sigole!
Marièta - Se!...Cìào si...sigole!...I m'ha...licensiàt söi dù pè.
Geremia - Òh, la madórtena...che ghét fat sö?
Marièta - Gó rumpit òn becér;pènsa...òh becér!...
Geremia - Del servisio?
Marièta - Machè! se fös stàt chèl i garès vit rizù!...l'è 'n becér de vé dré...de töcc i dé...che val negót...
Geremia - Oho! Chi bréga sbréga...gà l'ét mia dît!
Marièta - Sé, va a dighel a Rampi!...Come ta ghét rumpit chèst ché, domà ta ròmpet pò chèi del servisio, el m'ha dît...la ròba dei óter la costa negót per voàltre...l m'ha dît.
Geremia - El gà de éser òn elemènt de scàrt chèl tò padrù lé...n'ó za sin tit altre a lamentàs.
Marièta - Alterfàt! el te dà miga de sólcc, póch de majà e gniènt de polsà. Sèmper prònte e sèmper en pé e se a lü ghé biöscà 'na ma a spalpognà 'n po', fa sìto perchè lü el l'ha miga fat apòsta...l'è stàt n'atìmo de debolesà. E sicóme mé ghé stàe miga...
Geremia - ...el t'ha licensiàt!
Marièta - Söi dù pè!
Geremia - E sò moér?
Marièta - Pès che pès!...
Geremia - Ghé biöscà la ma pò a' lé?
Marièta - Nò! Ma 'l bernasi el gà töt sö 'na bèla merdasina.
Geremia - Spét pò a' lé?
Marièta - Madónnnnnna mé!...E catia...I ghé dis mia Stantia per negót, và. La se fùgürarès de sporcà 'n dó ghè nèt per vidit a trübülà. Màì contéta. Màì, màì màì!...
Geremia - Gó capit; zènt isé i meritàrès 'na lesiù!
Marièta - Sé, ma debù!
Geremia - Ta ma fét vègner le òje de vendicàt e de fàga 'n bröt tir!... Scùltem!...Adès j-è sènsa cameriera...
Marièta - Vègne vià adès con töcc i me stràs...no pènsè che i ga n'àbe sübet n'ótra.
Geremia - Se ghès de presentàm mé a Rampi, dizet che 'l ma tölàrès?
Marièta - Ciàmèl miga Rampi, per l'amùr de dio...lü l'è 'l siór Gualtiero..
Geremia - ...Col cül nel botéro!...E a lé i ghé dis Stantia...
Marièta - ...che però la pia, se ta la ciàmèt mia siùra Teodora...
Geremia - ...Col cül che sóra!...Giùro che ga la fó;almànch vèndiche tôte chèle che gà düzit subéser e 'n pö gà 'nsègne a stà al món. Encö, só le fèsta. Pecàt che gó töt zó 'l purgànt; ma ormài pènsè

- che 'l gàbe fat el sò efèt. Staséra vó là, me fó asùmer e stanòt gá 'n combine de cènto.
- Marièta - Bòsògna éder se 'l ta töl...pènze che 'l preferéses le fómne che j-à pàga de méno e j-à comànda a batèca.
- Geremia - Asem fa a mé. Fó 'l gnàgno, ghé 'n domànde gnà ü, póch de majà e òt dé de pròa gràtis...se l'è éra che l'è 'n tègna t'edarét che 'l me té...ghé fó pasà le òje de fa 'l stüpit, mé. J-è sul en dù, neh!
- Marièta - Nò, nò! Ghè pò la sèrva, la slaaciòta; la Tina... 'na petégola che fenés piö...bràa apéna lé...bùna de fa i pè a le mósche...mèrda e màela coi padrù! Tòta lé e bàtola; catia pò a' lé.
- Geremia - La lèngua la gá miga òs, ma la scheèsa de gròs!...éla zùina?
- Marièta - Miga de prüm pèl, se l'è chèl che ta òet sai...giòna de chèle bi ghine fàlse che se ta le tòchet, prüma le ùza, pò le se 'nquàcia..
- Geremia - L'è 'l me pà. Le aspirànti pòte con bisògn de confòrt, j-è 'l me godimènt; piö j-è svèlte de lèngua e catie, piö le fó pisà adòs.
- Marièta - Ta òlarét miga 'ndà a dórmer ensèma!...
- Geremia - Malsaila!...Chèl che 'l destino 'l mànda, l'è mài tròp.
- Marièta - Ta sét òn gràn scaèsa còl!...Fam sai vergòt almànch.
- Geremia - Va bé; ciào...e móchela de fa i sbrufì co' j-öcc...vià 'n padrù sa 'n tróa n'alter...tànto, j-è töcc rafanàs! Ciào!...te 'l tróe mé 'l pòsto de laurà...en vocòr giòna bràa 'n dó só mé. Domà vè gne a troàt e ta cònte töt. Ciào!
- Marièta - Ciào! (i due si scambiano un bacino veloce da parenti ed escono ciascuno dalla parte opposta di dove son venuti.
Si spengono le luci e rapido cambiamento di scena)

2a Scena

Geremia e Stantia

(Sala come descritta, scena vuota; suona il campanello)

- Stantia - (uscendo dalla cucina, attraversa la sala) Chi èi a st'ùra, dòpo séna. Quàch empiàster che vegnarà a scrocà 'n cafè, zà! Chi él?
- Geremia - Só mé!...Vòi parlàga...
- Stantia - Mé chi? (apre)
- Geremia - Bonaséra siùra. Mé sarès vignìt a véder...dato che gó sait che vé ocòr òn camerér...(dal di fuori)
- Stantia - Camerér?...sé sé, j-è zamò càre le fómne, fùgürómes se tölóm i òm! Buonaséra! (e chiude la porta in faccia ritornando in mezzo alla sala ma trilla di nuovo il campanello. Si ferma e:) Tùrna!...
- Geremia - (da fuori) Siùra...la scúlte almànch...
- Stantia - Che gál ensòma. (torna e apre) Che gál amò!...Ghé l'ò dit che noàlter vòlom apéna fómne.
- Geremia - Ah!...Gàla 'l spüs gelùs?...
- Stantia - Che c'entra chèl!...j-è i sólcc, gó dit...l'òm el còsta de piö!..
- Geremia - Mé, gó mia domandàt sólcc...n'ò asé de 'npò de bèla céra...nà a mèter la fùgùra che fif con de 'n camerér en ca'; el se presènta sèmpèr mèi de 'na fómna...fó òt dé de pròa gràtis.
- Stantia - Sé sé alà...Buonaséra! (e richiude la porta in faccia poi torna al centro) J-è sèmpèr chèle fàce de tóla che dòpo i n'ha mài asé...Cèrto l'è éra che se 'l ghès de ùli póch...tànto piö che gó mandàt vià chèl straböch de Marièta che spacàa sö töt e quàndo la püdia la ghé fàa j-üciù al me Gualtiéro...E se ghès de turnà

ga la farina 'ndel sàch al me spùs?...la sarès gnè sbagliàda...dopo töt l'è mia gnà 'n bröt fiöl...co' la scüsa che òt dé gràtis i me farès còmot...(fa per tornare alla porta ma si ferma dubbiosa) ma ormai el sarà nàt...(si rigira, ma in quel momento risuona il campanello e Stantia si affretta alla porta, riapre e si trova in faccia Geremia) Ma sét amò ché!...pensàe che ta siet zà nàt vià...

Geremia - Mé 'nyéce spetàe che lé la finies de pensà e la me dirvies per sai almànch quàt che vòì...

Stantia - Defàti...(arrendevole) Sa neh! Ölarès miga fa j-afàre del pòer Bertàs che 'l bötàa zó i mür per fa 'l calsinàs. Come éla chèla dei òt dé de pröa gràtis?

Geremia - Giösta, siùra. Fòm isé; la me tègne òt dé 'n pröa a gràtis; sul dórmer e mangià...se la vèt che vó bé, la me té, sedenò vó vià sènsa gnà 'n palanchi.

Stantia - Chèst l'è 'n bèl parlà! E scülta 'n po'...a moralità come stómei? Miga per gniènt eh!...ma noàlter góm ché 'na sèrva e...

Geremia - Siùra...só 'n giàs...se nó i me tóca!

Stantia - (con sguardo languido) E se i ta tóca!...

Geremia - ...Me diléque!...

Stantia - Gó capìt...(ironica) ghé racomandaró a la Tina de miga tocàt...sede nò ta sa diléquet...

Geremia - Miga del töt...

Stantia - Come sarèsel a di?...

Geremia - Gó zòne refretàrie.

Stantia - (riprendendosi) Beh, beh! Lasóm pèrder...

Geremia - (tra sé) Galina ècia fa bu bröt!...

Stantia - E quàndò cominciarèset?

Geremia - (tra sé) Ghé sóm!...(a Stantia con entusiasmo) Se la öl, ànche sübet. Mangiàt gó mangiàt e só a pòsto; se la öl, dórme ché e domà de matina só prònto a portàga 'l cafè 'n càmera a l'ùra che la öl. Domà pò, endaró a tö la me ròba. Entàt che vé l'ùra de nà a dórmer fó zó 'n po' de pólver e scùe ché 'n sàla che ghè sporcaci.

Stantia - Eh sé! L'è 'l fàto che ghè gnit a mancà la cameriéra. La tò propò sta la me piàs! òdie chèi che fa piö 'l sübià che 'l smónzer.

Geremia - Nò, nò...mé smónze sènsa sübià...

Stantia - Brào! Naróm entés noàlter dù. Adès vó a dighel al me spùs e se l'è d'acórde ta 'ncominciet sübet. Però, ciàr: per òt dé sènsa gnà 'n bès...sul mangià e dórmer...va bé?

Geremia - Benisim! (Stantia va in studio) Ché nóm bé!...Gó fat 'na bùna im presiù (fregandosi le mani) e a nà a mezanòt, gó zà combinàt töt quànt. Pecàt che me sènte amò 'n po' a riultà la pànsa...gó òdèa de mia éser scaricàt del töt...gó amò 'n quàch vagunsi de...(fa una pernacchietta con la bocca)...en viàs. Forse l'è l'emusiù...a la piö pòrca, òn quàch cèso 'l ghé sarà pò a' ché, me dìze...òho, ègnela piö!...A la ècia, se gó capìt bé, ghé narès de fas fa zó la pólver e mé, se garó tèmp asé e se saró miga de giàs...vedaró de 'ncontentàla (si ode la porta aprirsi)...sità che l'è ché.

Stantia - (entrando) El mé spùs el gà 'n po' de risèrve...

Geremia - ...ma gàla mia dit che gà n'if giöna sùla?

Stantia - De chi?

Geremia - De sèrve!

- Stantia - Risèrve, gó dit...miga sèrve!
- Geremia - Ah...ri-sèrve...
- Stantia - ...ècol!...però l'è d'acòrde co' la pröa...(calcando) sènsa palànche. Ma dìm en po';che referènsè ghèt...te conósei ché 'n paés?
- Geremia - Per la madóì;l'asiprét,el sindech,el spesier...chèl pò l'ò ést a l'otrér...(a parte) só nàt a tò la pùrga...
- Stantia - Gó capit!...Palànche e santità,metà de la metà!...Va bé,alà;'n parlaróm domà. Te ciàmet?
- Geremia - Mài!
- Stantia - Come...mài?
- Geremia - Vòi dì,che gó mài ocaziù de ciamàm;me ciàma sèmper j-àlter.
- Stantia - (a parte) L'è mia pò tat riàt come fiöl...el völ miga de palànche, pò 'l capés töt a sò möt!...(a Geremia) E quàndo i te ciàma,cósa dizeì?...Che nòm fài?
- Geremia - (con semplicità) Gér!
- Stantia - (paziente) Gó capit...ma 'ncö come 'ncö,adès,che nòm ghét?
- Geremia - (ancora con tutta semplicità) Gér!
- Stantia - (alterandosi leggermente) Sé,ma 'ncö,domà,pasandomà...ta cambiarét miga nòm töte le ólte té! (a parte) òho,ma l'è dür,nèh!
- Geremia - Nò,nò! Sèmper chèl:Gér!
- Stantia - (perdendo la pazienza) Come gér,te ciamarét miga gér,neh!...gér,gér...quàl él el tò nòm?
- Geremia - Ghé l'ò dit:Gér! (per non tirare troppo la corda) Sarès Geremia,ma per fa piö prèst i ma ciàma Gér.
- Stantia - (tra sé) Ma vè a fat binidì,alà! (a Geremia) Püddiet mia dimel prüma sènsa fam taanà tat? Va bé,se l'è isé te ciamaró cosé pò a' mé. Alura scúlta. Lé ghè 'l stüde de me marit;chèsta l'è la nòstra cà mera (e indica le porte);en de che l'ös ché,a la prima pórtà ghè la tò camerina e 'n fònt al curidür ghè 'l cèso. Chèsta,l'è la camerina de la Tina. Té sta ché a fa zó la pólver e scuà,che stamatina la Marièta la gà fat negót...
- Geremia - Gó ést,gó ést!
- Stantia - ...Apünto! Quàndo vé föra 'l me spüs,el siòr Gualtiéro,ghét capit come 'l se ciàma? el siòr Gualtiéro che l'è dré a fa i cöncc,fat co nóser,domàndega a che ùra 'l völ el caffè e pò vè a dórmer. Arda, ché ghè la cuzìna e söl gas ghé sarà 'l caffè e söl tàol el cabaré còi biscòti,preparàcc da la Tina che l'è l'öltema che vè a dórmer e la prima che lia sö. (mette la testa dentro l'uscio della cucina e dice:) Tina,àda che ghè vignit el camerér nöf...
- Tina - (da dentro) òn camerér!...n'òm?...mammadóna mé!...
- Stantia - Te vè mèia bé?...
- Tina - Mah!...
- Stantia - Mètet miga i gri 'n del có che l'è tröp züen per té...só contènta mé e bàsta!...Scültem bé:gó zà spiegàt töt mé,domà va cugnusarif mèi...quànt ta ghét finit i mestér vè pör a dórmer...mé vó sübet perchè só stràca.
- Tina - Gràsie,siùra Teodòra...Bonanòt!
- Stantia - Buonanòt! (a Geremia,dopo averlo guardato attentamente) T'edarét che noàlter dù 'ndaróm d'acòrde...ghé sómei capicc?
- Geremia - La gà parlàt compàgn de 'n liber stampàt. Gó capit töt. La stàghe sücùra siùra...

Stantia - ...Teodòra, siùra Teodòra. Buonanòte! (e gli dà un'occhiata ardente)

Geremia - Va bé, siùra Teodòra; bonanòte, (calcando) siùra Teodòra!

Stantia - Ah! Me dismentegàe. (va in cucina, prende scopa e piumino e li consegna a Geremia) Tò, dàga 'na scuadina lezéra, domà ta i farét mèi i me stér... se 'ndaróm d'acòrde da mé ta garét töt.

Geremia - Va bé, siùra Teodòra, bonanòt siùra Teodòra!

Stantia - Buonanòt Gér... (tra sé) ensóma, la me sòmèa miga giösta ciamàl Gér! (crolla le spalle e va nella sua camera)

Geremia - (al pubblico) Vàntet caagna, che 'l mànech l'è röt... Té ta 'l creda rét miga, ma l'è nesesàre che per té me ciàmes Gér. (e incomincia a scopazzare fischiando)

3a Scena

Geremia e Tina

Tina - (esce dalla cucina mentre si asciuga le mani e lo squadra per bene. Con ironia) Cosé lü, 'l vegnarès a éser el camerér nōf.

Geremia - (con stesso tono) Se chèl de prima l'éra 'l camerér òt, mé só 'l nōf... te piàzei?

Tina - Per prima ròba 'l me dàghe mia del té che me só miga sò sorèla...

Geremia - Ghé mancarès... Va bé siùra sèrva!

Tina - (con alterigia) Se i ghéra àlter... n'òm... òn gnàro... fùgürómes... Almànghe con la Marièta la cöntàe sö 'n po'... ma con lüche... nò, nò! L'éra 'na smurfiùsa, coi grì nel có... ma s'ciào, l'éra 'na fómna... a lü, che gà cöntei mé...

Geremia - (pronto) I dicc dei pè!...

Tina - (subito) O i piöcc söl có...

Geremia - (di rimando)... o i péi söl... (s'interrompe che stava dicendola grossa)... stòmech!

Tina - Sfasàt!... (riprendendosi) E pò, cèrte ròbe sa le dis sul tra fómne... ma lü... el 'na fómna lü?!...

Geremia - (si palpeggia il petto) Gó edèa de nò... sedenò ghè pasàt san Giósep... però me càe le bràghe. Ardóm!.. (fa l'atto di slacciarsi)

Tina - Nò, nò; per l'amùr de diò, el stàghe còmot che gó mia òja de bötà sö. Cèrto che se l'è svèlto a fa i mestér come l'è svèlto a la batüda..

Geremia - Mèi amò... gó 'na manina che l'è 'n sòmèlèch e mulzina come 'n piömi... òn velüt... vòet sènter?

Tina - (con civetteria) Ma 'nterèsa mia!... E amò col té... (ripensando) el sa la ède con la siùra Teodòra... se 'l völ... mé stò bé isé!...

Geremia - Ada che a tajà 'l nàs, sanguàna la bóca!...

Tina - (riprendendosi) Gnènt... egnóm al dés...

Geremia - Zà... òt chèl de prima, nōf mé e dés... chi saràl?

Tina - (evasiva) El fiöl de l'ostér... Come se ciàmel?

Geremia - El fiöl de l'ostér?!... Só mia!

Tina - Ehe ciào!... Lü... lü... come sa ciàmel?...

Geremia - (candidamente) El só mia!

Tina - Miga lü l'àlter... lü té... come ta ciàmet!

Geremia - Ah, mé!... M'è mài capitàt.

Tina - Come, (calcando) ghè mài capitàt!...

Geremia - Sé, de ciamàm... chi ma öl el me ciàma.

Tina - Gó capit!... (ironica) e quàndo i ta ciàma, còsa ta dizei?...

Geremia - Mah!... confidènze, gentilèse... l'àltér dé, giöna la m'ha dèt: - Nóm a

fa le nàne, bèl gnàro!

- Tina - (con finto compatimento) E té poari, ta garét dît sübet...
- Geremia - ...che ghére mia sòn...
- Tina - (quasi approvando) Che pèrla!...
- Geremia - Ghére piö tanta òja de fa i svultulù.
- Tina - Töte lé a spetàt té...(tornando al dunque)...e che nòm gála dît per ciamàt?
- Geremia - Gnènt!...Alùra se dóm del té. Isé me piàs!
- Tina - Nò!
- Geremia - Ma té...
- Tina - ...mé só piö ècia de té e té ta sét ön gnàro...
- Geremia - Ehe, dómega 'n pasalà, dà!
- Tina - Sé, cèrto!...La ciamarà per gnènt...ma 'l nòm!...
- Geremia - Te l'ò dît...Gnènt!
- Tina - Ma ta garét bé 'n nòm!...Come mé só Tina, te...
- Geremia - ...mé só Gnènt.
- Tina - (alterandosi) Se ta sét gnènt, ta vegnarét a sail, per la madói...
- Geremia - Sé e te l'ò dît...Gnènt! Gnènt l'è 'l me nòm.
- Tina - Ah!(sorpresa) Gnènt, l'è pròpie 'l nòm!...Dóca té ta sarèset Gnènt!
- Geremia - Béh, miga del töt...pröa a palpàm!...
- Tina - Amò col té...gó capit...no ghè sùrd piö sùrd de chi no vö! sènter.
- Geremia - Tra coléghi...gà öl óter...ma se ta öt, palpa pör col lü.
- Tina - Ta sé 'n bèl tipo...àsem finì i mestér alà che só stràca e gó amò de scrier prüm de nà a dórmer...a sta ché a scultàt té, en fó de le crésme...(fa per tornare in cucina) Gó mà! gnà sintit ön nòm com pagn: Gnènt!...La ghéra rizù chèla ècia de mia mörer che töcc i dé ghe n'ia giöna nöa...
- Geremia - L'è stat che quàndo ghie de nàser mé, la me màma la gà dît a me pà der: Té Piéro, só türnà isé. Öh, la madórtena 'l fa lü...com'éla stàda? Pòta, la ghé dis me màma, a nà al mulì...sa rèsta 'nfarinàcc. Gnènt, el fa me pàder; tegnaróm pò a' chèst!...Giösta la dis me màma, el ciamaróm Gnènt. E isé l'è stàda.
- Tina - (perplessa) Certo che a éser gnènt, el me par en po' póch. S'ciào! (e non del tutto convinta entra in cucina)
- Geremia - Me dispiàs, ma ànche per té l'è nesèsàre che me ciàme isé! (dice tra sé riprendendo a fischiettare) Adès ghe n'è amò giü. Öh! Che me sù cét...(si tiene il ventre) cribio che mal de pànsa (fa boccacce di dolore)...per la madórtena...ché me càghe 'n bràghe...

4a Scena

Geremia e Rampi

- Rampi - (entrando) Nóm a dórmer che ga la fó piö a tègner deèrcc j-öcc. (a Geremia) Dónca, té ta sarèset el camerér nöf che m'ha dît me moér?
- Geremia - (si guarda in giro) Nöf...nò nò...giü...so sul!
- Rampi - Vède che ta sét sul...(tra sé) e ta ghét del tamào ànche...adès capése perchè ta 'n vòet gna ü!(a Geremia) Gó dît che ta sét nöf...
- Geremia - (meravigliato e sempre con la faccia dolorante) N'öf?!...
- Rampi - Ehe! Ciào öf...nöf...miga n'öf...nuovo!
- Geremia - (fingendo di capire) Ah! Nuovo...se 'nsóma...però gó amò le prime orècie, se l'è chèl che 'l vö! di...
- Rampi - Ma che capèset...(alterato)...nöf del pòsto...

- Geremia - Nò, nò siòr Gualtiéro, el me scüsarà, ma mé só nasit ché, vint'agn fa.. el ghé domànde a l'arsiprét che 'l m'ha batezàt...
- Rampì - Dio che ròbe...béh, lasóm pèrder...sarà 'n defà a tignit. (e rilegge l'indirizzo su una grande busta gialla che ha in mano)
- Geremia - (che si teneva la pancia, rivolto al pubblico) Gó póra, ma rie piò gnà mé a tignila...(a Rampì) me contènte de 'n po' de bèla céra, de 'n lèt e de vergót de majà...
- Rampì - Sé sé, no me 'nterèsa...tòta ròba che ta ghét de combinà con me moér...mé fó i cöncc e bàsta!...Rangif! (e si avvia verso la camera)
- Geremia - (tenendosi il ventre) Méno mal che 'l và sübet!...
- Rampì - (si leva il cappello, fa per appenderlo, ma poi si volta di scatto) Ma dìm almànghe...te ciàmet?
- Geremia - Nò nò!
- Rampì - Come nò nò?
- Geremia - Me ciàme mà! (tra sé) Ah!...
- Rampì - Te crède...come te ciàmei j-àlter? (tra sé) L'è 'n bèl gnöch...für tūna che 'l còsta póch!...(a Geremia) Come te ciàmei?
- Geremia - Ah! (fa finta di capire) Comestó!
- Rampì - Come ta stét?!...me par che te mánche 'n quàch giöedé...ànse, diza rès che ta sèt vöt...(torna in mezzo e si rimette il cappello)
- Geremia - Sö chèsto 'l sbàglia pròpie...(tenendosi il ventre)
- Rampì - (perdendo la pazienza) Ensóma, come ta ciàmei?
- Geremia - Comestò.
- Rampì - E dà! El bèl che 'l par gnà lü chèl del fàto, néh!...töt tranquil.. pacifich...(gridando) el tò nòm, söca!
- Geremia - Sé, ghé l'ò dít: CO-ME-STO! I ma ciàma töcc cosé perchè de picinì ma stimàe per ògne strasitì che i ma mitia adòs e domandàe a töcc: Come stó? Isé i m'ha scötömàt: Comestó.
- Rampì - Gó capit!...Che spetàet a dímel...che pirdies la pasiènsa? Va bé, alà...nóm a dórmer. Tàla dít töt me moér, de chèl che ta ghét de fa?
- Geremia - Sé sé, siòr Gualtiéro, la m'ha dít töt. (tra sé) Càetela, òstrega!
- Rampì - Pórtem el cafè a le òt précise. Va bé? (si leva il cappello, si avvicina alla piantana e lo depone capovolto tra i rami. E' completamente calvo. Mettendo la busta sul cappello)...àsem lasà ché la büsta sedenò domà ma dismènteghe de 'mpostàla.
- Geremia - Va bé siòr Gualtiéro; bonanòt, siòr Gualtiéro!
- Rampì - Buonanòte!. (entra in camera)
- Geremia - Bonanòt, siòr Gual... (fa uno sforzo e si preme il ventre)...tiéro... Ga la fó piö...che spetàel a nà föra de le stòrie! (corre alla piantana, prende il cappello e rivolto al pubblico) Ga la pète 'n del càpèl, cosé domà, 'n del mitil söi có el se 'mbelèta! (entra velocemente nella porta del corridoio, si ode una porta aprirsi, dei strani rumori e dopo qualche minuto di scena muta interrotta dalle pernacchie, riappare Geremia con in mano il cappello capovolto) Bah! (e fa una smorfia)...se la spös-sa...(e lo depone delicatamente tra i rami della piantana) Se n'incorzarài?...mah!...come la va la va! (prende la busta o lo ricopre come era prima) E adès, nóm a dórmer nel lèt de la Tina e ardóm chèl che sücèt. (e lo si vede entrare nella camerina in fondo a destra).

5a Scena

Stantia e Tina, dalla cucina

Stantia - (esce pian piano dalla camera indossando un lungo camicione e la cuffia che pare una befana) Oh!...L'è zà nàt a dórmer...el sarà miga isé stüpit de uzà sö...el me spüs el dórma come n'angill... Come sa pöl viver con de n'òm, che come 'l mèt el cül tra i lönsöi el se 'ndormènta...(va alla ribalta e intanto Geremia mette fuori la testa dall'uscio ad ascoltare e fa segni di disappunto)...el söca come 'n legrér e mé gó de lèzer tôte le sére fina che me se sàra j-öcc...alméno adès pòs viga la compagnia e se l'è miga stü pit Gér, el mòle gnà piö...nóm a dàga n'öciàda...(si ferma dubbiosa)...tánto a Gualtiéro gó zà dít che staró atènta mé...che ghè ardaró dré...isé che se ànche 'l ghès de desedàs...no 'l pènsa mal...(si avvia in punta dei piedi verso la camera di Geremia ma sente dei rumori in cucina. Si ferma e:) Madóname l'è amò 'n pé chèla stüvida lé...l'è mèi spetà prüma che la se n'incórze...al mànc per i prüm dé, garès miga òja de spàrter el bucù con nüsü... (va direttamente alla porta della cucina e apre) Ma sét amò 'n pé Tina...che spètet a nà a dórmer...sét gnamò stràca?...

Tina - (da dentro) Só stàda ché a scrier en po'...

Stantia - Bràa, cònsöma la lùce per negót...pödet miga fal del dé?

Tina - Pòta, siùra Teodòra...quàndo góì tèm...però adès gó finit, prepa ràe töt per la colasiù dei siòri, pò nàe a dórmer.

Stantia - Beh! Adès bàsta...và a dórmer che l'è ùra che sedenò domà de mati na ta pipet. (esce ritirandosi nella sua camera)

Tina - Sé sé! Sübet...fenése de preparà.

Geremia - (a scena vuota esce pian pianino dalla camerina, in camicia e si guarda in giro con circospezione) Fórze gó it tröp frèsa...düzie ciapàmela con càlma...l'è che domà gó de nà a laurà, pòrca misé ria! (ma vedendo spegnersi la luce in cucina, si precipita nella camera di Tina esclamando:) Cribio, la ria!

6a Scena

Tina, Stantia, Rampi, Geremia e voci

Tina - (Dopo qualche minuto di scena muta, esce, depone dei fiori in mezzo al tavolo. Si ferma un attimo fiutando in aria) Che spösa!?...Che 'l sies el camerér?...Ah!...mài piö!...Delamadórtena!...Gàl man giàt sigole e fazöi!...(chiude la cucina e va nella sua cameretta. Scena muta per alcuni minuti.) Poi grande urlo di Tina. Silenzio ancora un attimo. Scena sempre vuota. Voci concitate.)

Tina - Siùra Teodòra...siùra Teodòra! Aiuto!...

Stantia - Che ghét de uzà isé...ta m'èt fat strümi...Che ghét?

Tina - (gridando) Siura Teodòra...Ghè Gnènt en del lét!

Stantia - Sét deentàda stüvida töt de 'n còlpo?...Se ghè gnènt, va a dórmer e fa sito...che j-àlter i vól dórmer!

Tina - Pòs miga...ghè dènter Gnènt! (urlo) El me tóca, siùra Teodòra... La ègne ché...el me spalpógna sö tóta...o dio che bèl...Nò, nò!... Siùra Teodòra...el va zó de manù.

Stantia - Ma chi te spalpógna sö 'nsóma!...

Tina - Ma ghè l'ó dít...L'è Gnènt...

Rampi - Ma che sùcét ensóma!

- Stantia - ...ma 'ncurùnet; Dórma alùra!
- Tina - Nò, nò! (grida) El m'ha caàt la camiza!
- Rampì - Và a éder, ensóma!
- Stantia - Per la madórtena! (esce vestita come prima) Sa pöl mia dórmer en pàs.
- Tina - (nello stesso tempo esce con la camicia in mano cercando di coprirsi) Ghè dènter Gnènt...l'éra 'n del lét!
- Stantia - Ma té ta sét sunàda...come se fa a iga póra de gnènt!...Va a dórmer, dàì.
- Tina - Nò, nò; vó miga dènter mé con n'òm che conóse miga...gó póra! (pia gnucula vicino alla ribalta)
- Stantia - N'òm?!...ma...el sarà mia Gér, néh!...Me vé 'n dōbe...(a Tina) Che scéma...envéce de tàzer e góder àda che caší che la fa söl (e fa per entrare ma in quel mentre esce Gér in camicia ed i calzoni in mano, dà una sberla a Stantia e la butta per terra dopo di che apre la porta d'entrata ed esce) Ma chèsto l'è Gér...àlter che gnènt...(seduta per terra)...l'è Gér! (urla) Oh, dio che mal!... Che brōta sbèrta che 'l m'ha dat.
- Rampì - Che ghè amò!
- Stantia - Che sbèrta!...Che mal de cül!...
- Rampì - Ma che ghét fat?
- Stantia - El m'ha bōtāt en tèra e gó ciapāt 'na scūlatāda!
- Rampì - Ma chi ghè stat?
- Stantia - L'è stat Gér...pò 'l m'ha dat 'na sbèrta!
- Rampì - Chi 'nsóma?
- Stantia - Gér...sèmpèr Gér!
- Rampì - Ma per la madórtena...ghét de piànzer stanòt se l'è stat gér...ta duziet piànzer gér, nò!
- Stantia - Fa prèst che ta 'l ciàpet...l'è apéna nāt fōra 'n mōdānde!
- Rampì - Capése piō negot. Òrés sai chi l'è!...Adès vègne.
- Stantia - Ma te l'ò dit...l'è Gér!
- Tina - L'è miga Gér...L'è Gnènt!
- Rampì - Spèta amò 'na settimāna a fāmel ciapà!..gér, gnènt..gó òja de éder! (arriva sull'uscio e vedendo la moglie seduta per terra e Tina con la camicia in mano si mette a ridere e arriva in mezzo alla sala ridendo) Fimen piō sō! Adès ghe cōre dré! Mètel 'l capèl che gó frèt a la pelāda...pò vó! De ùl!...Endó él el camerér! (torna indietro, prende il cappello e se lo infila in testa sbrodolandosi del contenuto. Grida:) Comestó! Comestó! Ghif vést Comestó?... (le donne al vederlo gocciolante di...cacao sono prese da un convulso di risa)
- Stantia - Sé che 'l vedóm!...Ta sét pié de...ciocolàta!
- Tina - Sé, l'è pié de...ciocolàta!
- Geremia - (rientrando vestito, del tutto preso dalle risa) Ta sét pié de mèrda...pié de mèrda!
- Tina - L'è lü Gnènt!
- Stantia - L'è lü Gér!
- Rampì - Ma nò!...L'è Comestó! (e continuano le risate).
- Geremia - L'è mé, l'è tò, l'è 'n brüs! (poi rivolto al pubblico) E per staólta, ma sul staólta, l'è nāda isé; gó ulit embrojā töcc quāncc e gó mitit nel capèl la ciocolàta!...(rivolto ai singoli) Stif bé töcc

tré. Alméno 'mpararìf a rispetà chèi che laùra per mangià e mìga tratàì come Giupì. En quànto a té Tina,ta ghét pirdìt n'ocasiù d'óra...

Tina - Pòta,al prüm momènt me só strümida e gò fat pàla!...

Geremia - ...té Stantìa,ta 'mpararét a éser méno stantìa,a mìga vardà sul el tò interès e éser òn pit piö generùsa...

Stantìa - Ma mé sie piö che bén dispòsta vèrs de té!

Geremia - ...e 'n quànto a té Rampì...'na bùna laàda de có la ghé ülla!

Rampì - (allarga le braccia) Pòta!

Geremia - Bonanòt! (e se ne va ridendo lasciando tutti immobili e stupiti che rimangono fermi in una scena plastica, fino al calar della

TELA

Brescia, 8 marzo 1987.